

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului declarat de către Agenția Proprietății Publice,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Societatea cu Răspundere Limitată „Vinăria din Vale” împotriva Agenției Proprietății Publice cu privire la contestarea actelor administrative și obligarea emiterii actului administrativ,

împotriva deciziei din data de 08 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău,

*(Dosarul nr. 3ra-59/24
nr. PIGD 2-22074741-01-3ra-18012024)*

Termenul și modalitatea de depunere a recursului împotriva hotărârilor și deciziilor curții de apel.
--

Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani – V. Ciumac
Curtea de Apel Chișinău – V. Negru, E. Palanciuc, I. Dutca

12 decembrie 2024

Examinând în lipsa părților chestiunea cu privire la admisibilitatea recursului declarat de către Agenția Proprietății Publice.

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Oxana Parfeni

Diana Stănilă, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. În data de 27 mai 2022, Societatea cu Răspundere Limitată „Vinăria din Vale” (în continuare SRL „Vinăria din Vale”) a depus acțiune în contencios administrativ împotriva Agenției Proprietății Publice, prin care a solicitat obligarea Agenției Proprietății Publice să încheie cu SRL „Vinăria din Vale” contract de vânzare-cumpărare a bunului imobil cu nr. cadastral xxxxx, cu suprafața de 15,0036 ha, amplasat în mun. Bălți, str. xxxxx, aferent bunurilor imobile (construcții) ce aparțin cu drept de proprietate privată SRL „Vinăria din Vale” cu determinarea/stabilirea prețului de vânzare-cumpărare a terenului, reieșind din media ponderată de bonitate de 22,56 puncte, stabilită în hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 29 martie 2019, obligarea Agenției Proprietății Publice să încheie cu SRL „Vinăria din Vale” contractul de vânzare-cumpărare a bunului imobil cu nr. cadastral xxxxx, cu suprafața de 2,1038 ha, amplasat în mun. Bălți, str. xxxxx, aferent bunurilor imobile (construcții) ce aparțin cu drept de proprietate privată SRL „Vinăria din Vale” cu determinarea/stabilirea prețului de vânzare-cumpărare a terenului, reieșind din media ponderată de bonitate de 22,56 puncte, stabilită în hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 29 martie 2019.

2. În motivarea acțiunii SRL „Vinăria din Vale” a indicat că potrivit contractului de vânzare-cumpărare a bunurilor imobile nr. V-29 din 29 februarie 2012, SRL „Vinăria din Vale” a procurat 16 bunuri imobile cu numerele cadastrale xxxxx - xxxxx, amplasate pe str. xxxxx, mun. Bălți. Ulterior, conform contractului de vânzare-cumpărare a bunurilor imobile nr. V-21/12/2 din 21 decembrie 2012, SRL „Vinăria din Vale” a procurat 24 bunuri imobile cu numerele cadastrale xxxxx - xxxxx, amplasate pe str. xxxxx, mun. Bălți. Întrucât bunurile se aflau pe terenul care aparține Republicii Moldova, imediat după procurarea construcțiilor, SRL „Vinăria din Vale” a inițiat dialogul cu autoritățile de stat, în vederea determinării suprafeței și formării terenurilor aferente construcțiilor proprietate privată.

3. Urmare a eforturilor depuse de SRL „Vinăria din Vale”, la 16 iunie 2017, Agenția Proprietății Publice a înregistrat terenul cu numărul cadastral

xxxxx, cu suprafața de 2.1038 ha, amplasat pe str. xxxxx, mun. Bălți, în temeiul Titlului de autentificare a deținătorului de teren nr. xxxxx din 16 iunie 2017. Similar, la 16 iunie 2017, a fost înregistrat și terenul cu numărul cadastral xxxxx, cu suprafața de 15.0036 ha, amplasat pe str. xxxxx, mun. Bălți, în temeiul Titlului de autentificare a deținătorului de teren nr. xxxxx din 16 iunie 2017.

4. Având formate și înregistrate terenurile aferente, SRL „Vinăria din Vale” a depus cerere către Agenția Relații Funciare și Cadastru, care până la 01 martie 2019 era responsabilă pentru elaborarea borderourilor de calcul al prețului de vânzare-cumpărare a terenului aferent, cerere pentru elaborarea borderourilor ce vizează terenurile cu numerele cadastrale xxxxx și xxxxx.

5. La 14 februarie 2017, fiind emise borderourile corespunzătoare, însă nefiind de acord cu modalitatea de calculare a prețului final (i.e. indicii de bonitate), SRL „Vinăria din Vale” a înaintat acțiune împotriva Agenției Relații Funciare și Cadastru, terț Agenția Proprietății Publice cu privire la anularea borderourilor.

6. SRL „Vinăria din Vale” a indicat că prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 29 martie 2019, devenită irevocabilă la data de 16 aprilie 2021, a fost admisă parțial acțiunea înaintată de SRL „Vinăria din Vale” împotriva Agenției Relații Funciare și Cadastru și Agenției Proprietății Publice, fiind anulate borderourile de calcul cu privire la stabilirea prețului de vânzare-cumpărare a terenurilor aferente construcțiilor private. Pentru a decide astfel, instanța de judecată a reținut că Agenția Relații Funciare și Cadastru, contrar prevederilor legale a stabilit bonitatea medie de 65 de grade pentru terenurile care au fost solicitate spre vânzare, or, conform studiilor pedologice efectuate din contul SRL „Vinăria din Vale”, terenurile nominalizate denotă alți indici de bonitate.

7. Societatea reclamantă a indicat că borderourile care au făcut obiectul anulării, au fost eliberate de către Agenția Relații Funciare și Cadastru la 16 noiembrie 2017, iar hotărârea nominalizată a devenit irevocabilă la data de 16 aprilie 2021.

8. Totodată, a indicat că pe parcursul examinării cauzei, a fost modificată Hotărârea Guvernului nr. 1428 din 16 decembrie 2008 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la vânzarea-cumpărarea și locațiunea/arenda terenurilor aferente. Până la modificarea din 01 martie 2019, pct. 8 și pct.10 din Regulament, prevedea că, pentru vânzarea-cumpărarea terenurilor aferente din domeniul privat al Statului, Cumpărătorul prezintă Agenției Relații Funciare și Cadastru un demers prin care solicită examinarea documentelor și eliberarea borderoului de calcul al prețului de vânzare-cumpărare a terenului aferent respectiv. La prezentarea demersului, Agenția Relații Funciare și Cadastru urmează să-l înregistreze și, în termen de 30 de zile din data depunerii demersului să completeze borderoul de calcul al prețului de vânzare-cumpărare a terenului aferent (de modelul specificat în anexa nr. 2) patru exemplare de borderou, confirmate prin semnătura

conducătorului și ștampila organizației, se eliberează Cumpărătorului. Borderoul de calcul și planul geometric al terenului aferent sunt părți componente ale contractului de vânzare-cumpărare al terenului aferent.

9. După modificarea din 01 martie 2019, au fost abrogate pct. 8 și pct.10 din Regulamentul menționat, care prevedeau competența Agenției Relații Funciare și Cadastru de a elibera borderoul de calcul, astfel încât după 01 martie 2019, conform pct. 12, autoritatea competentă devine Agenția Proprietății Publice.

10. Astfel, potrivit pct.12 din Regulamentului cu privire la vânzarea-cumpărarea și locațiunea/arenda terenurilor aferente, conform modificărilor după 01 martie 2019, pentru vânzarea-cumpărarea terenurilor aferente din domeniul privat al statului, Cumpărătorul depune la Agenția Proprietății Publice cererea de cumpărare a terenului aferent, conform modelului prezentat în anexa nr.1 la prezentul Regulament. Agenția Proprietății Publice, în termen de 30 de zile de la data înregistrării cererii de procurare a terenului aferent, va examina și va comunica cumpărătorului acordul pentru elaborarea planurilor geometrice în patru exemplare de către executanții de lucrări cadastrale în baza schemei terenului, parte componentă a studiului de fezabilitate, sau va refuza motivat cererea Cumpărătorului. [...] Planul geometric al terenurilor, elaborat conform prezentului punct se coordonează de Agenția Proprietății Publice, în baza căruia aceasta perfectează borderoul de calcul al prețului de vânzare-cumpărare a terenului aferent solicitat spre cumpărare în patru exemplare (conform modelului specificat în anexa nr. 2). Borderoul de calcul și planul geometric al terenului aferent sunt părți integrante ale contractului de vânzare-cumpărare. În cazul formării, conform prezentului punct, a unor bunuri noi, modificările corespunzătoare se introduc în Registrul bunurilor imobile în baza ordinului Agenției Proprietății Publice. Agenția Proprietății Publice, ca urmare a coordonării planului geometric și perfectării borderoului de calcul al prețului de vânzare-cumpărare a terenului aferent, în termen de până la 30 de zile de la data prezentării spre aprobare a planurilor geometrice, va întocmi în 4 exemplare și va semna contractul de vânzare-cumpărare a terenului respectiv.

11. Prin urmare, după 01 martie 2019, Agenția Proprietății Publice a devenit unica autoritate publică responsabilă pentru gestionarea procesului de privatizare a terenurilor aferente, care aparțin cu drept de proprietate Republicii Moldova, astfel încât, aceasta deține competența pentru coordonarea planurilor geometrice, elaborarea borderourilor de calcul și încheierea contractelor de vânzare-cumpărare a terenurilor aferente construcțiilor private amplasate pe teren proprietate publică.

12. În acest context SRL „Vinăria din Vale” la 21 iunie 2021 a înregistrat în cancelaria Agenției Proprietății Publice, cererea cu privire la vânzarea terenurilor aferente, prezentând: studiul de fezabilitate în original; planurile geometrice în original; copiile studiilor pedologice pentru terenurile supuse privatizării. Concomitent prin cererea din 21 iunie 2021, societatea

reclamantă a solicitat aprobarea planurilor geometrice, determinarea/stabilirea prețului de vânzare-cumpărare a terenurilor aferente, conform indicilor de bonitate stabilite prin hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 29 martie 2019.

13. Prin decizia nr. 04-05-4748 din 23 iulie 2021, Agenția Proprietății Publice a refuzat în mod neîntemeiat încheierea contractelor de vânzare-cumpărare, motivând că, procedura de vânzare-cumpărare a terenurilor va fi reluată ulterior operării modificărilor în Registrul bunurilor imobile, prin prezentarea extraselor din Registrul bunurilor imobile, care vor confirma că construcțiile se află în proprietatea SRL „Vinăria din Vale”.

14. SRL „Vinăria din Vale” a menționat că decizia nominalizată, pe lângă faptul că, a fost emisă în afara termenului de 30 de zile, prevăzut de lege pentru soluționarea petiției, nu are indicată informația cu privire la exercitarea căilor de atac, în conformitate cu art.124 din Codul administrativ.

15. Societatea reclamantă a menționat că prin prisma art. 165 din Codul administrativ dacă informația cu privire la exercitarea căilor de atac nu se conține în actul administrativ individual sau este indicată incorect, cererea prealabilă poate fi depusă în termen de un an de la comunicarea sau notificarea actului administrativ ori a respingerii petiției.

16. Totodată, dacă în prezenta speță ar fi obligatorie respectarea procedurii prealabile, la 15 aprilie 2022 (în interiorul termenului de 1 an de zile), SRL „Vinăria din Vale” a adresat cerere prealabilă către Agenția Proprietății Publice, iar prin decizia nr.05-04-2741 din 26 aprilie 2022, autoritatea pârâtă a refuzat în satisfacerea cererii prealabile.

17. SRL „Vinăria din Vale” a subliniat că decizia nr. 05-04-2741 din 26 aprilie 2022, nu conține informația cu privire la exercitarea căilor de atac, iar Agenția Proprietății Publice a examinat cererea prealabilă pe fond, fără a invoca omiterea termenului de adresare cu cererea prealabilă. Drept urmare, acțiunea înaintată de către SRL „Vinăria din Vale” este admisibilă sub toate aspectele, fiind justificat un drept lezat și respectați toți termenii prevăzuți de lege.

18. În opinia reprezentantului societății reclamante deciziile contestate, ca fiind expresia unor acte administrative individuale ilegale defavorabile, au fost emise cu încălcarea atribuțiilor legale, cu depășirea limitelor dreptului discreționar, în lipsa unei motivări corespunzătoare, fără organizarea audierilor obligatorii pe marginea subiectului dat, cu negarea principiului securității raporturilor juridice, puterii lucrului decis a actelor administrative individuale favorabile, fapt care culminează cu adoptarea unor măsuri disproportionale.

19. Cu referire la refuzul neîntemeiat de a încheia contractul de vânzare-cumpărare și interoperabilitatea/schimbul de date interinstituțional, SRL „Vinăria din Vale” a indicat că argumentul Agenției Proprietății Publice referitor la faptul că extrasele din Registrul bunurilor imobile nu atestă faptul că SRL „Vinăria din Vale” este proprietarul construcțiilor, ci SA „Vinăria

din Vale”, se plasează în afara oricărei discreții, or, petiția din 21 iunie 2021, conține atașat copia deciziei registratorului Agenției Servicii Publice din 04 ianuarie 2021 privind înregistrarea persoanei juridice în rezultatul reorganizării prin transformare a SA „Vinăria din Vale”, în SRL „Vinăria din Vale”. Ca urmare a reorganizării, SRL „Vinăria din Vale” și-a păstrat același cod de identificare (IDNO) și același sediu ca și SA „Vinăria din Vale”.

20. Solicitarea operării modificărilor în Registrul bunurilor imobile, astfel încât să fie indicat că proprietar al construcțiilor este SRL „Vinăria din Vale” și nu SA „Vinăria din Vale”, se plasează în afara oricărei discreții, or, toate informațiile prezentate de către SA „Vinăria din Vale” în procesul de reorganizare, erau deținute de către Agenția Servicii Publice, astfel încât, ultima avea dreptul și era obligată conform legii să verifice cu ușurință faptul că, urmare a reorganizării prin transformare, proprietar al construcțiilor a rămas SRL „Vinăria din Vale”, în calitate de succesor în drepturi și obligații a SA „Vinăria din Vale”, conform Actului de transmitere din 31 iulie 2020, cu anexe.

21. Conform art.6, alin. (3¹) din Legea nr.142 din 19 iulie 2018 cu privire la schimbul de date și interoperabilitate resurse informaționale pot fi consumate sau furnizate prin intermediul platformei de interoperabilitate. Articolul 3 din aceeași Lege definește că participant la schimbul de date este autoritățile administrative centrale subordonate Guvernului și structurile organizaționale din sfera lor de competență (autoritățile administrative din subordine, inclusiv serviciile publice desconcentrate și cele aflate în subordine, precum și instituțiile publice în care ministerul, Cancelaria de Stat sau altă autoritate administrativă centrală are calitatea de fondator) care dețin sisteme informaționale de stat, precum și persoanele juridice de drept privat care, în numele autorităților și instituțiilor publice, gestionează sau dețin sisteme informaționale de stat. În calitate de participanți pot fi și persoanele fizice și persoanele juridice de drept privat, rezidenți ai Republicii Moldova, în măsura în care acestea își manifestă intenția de a participa benevol la schimbul de date și nu sunt utilizatori de informație. Participant public este participant la schimbul de date care reprezintă o autoritate și/sau instituție publică și/sau o persoană juridică fondată sau gestionată de o autoritate și/sau instituție publică, precum și orice persoană juridică de drept privat care, în numele statului, al unei autorități și/sau instituții publice sau al unei persoane juridice, fondată sau gestionată de o autoritate și/sau instituție publică, gestionează sau deține sisteme informaționale de stat.

22. SRL „Vinăria din Vale” a menționat că în temeiul art. 22 din Codul administrativ, Agenției Proprietății Publice urma să cerceteze starea de fapt din oficiu, să stabilească felul și volumul cercetărilor, nefiind legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

23. La caz, titlul care demonstrează faptul că SRL „Vinăria din Vale” este proprietar a construcțiilor îl constituie contractul de vânzare-cumpărare

a construcțiilor și nicidecum extrasul din Registrul bunurilor imobile. Societatea reclamantă a menționat că ar fi fost în corespundere cu principiul buneii-credințe, ca Agenția Proprietății Publice să invite la audiere sau cel puțin să informeze SRL „Vinăria din Vale” vizavi de faptul că nu dorește să acceseze informațiile aflate în acces deschis prin platforma de interoperabilitate și că dorește prezentarea actelor personal de către SRL „Vinăria din Vale”, pentru înlăturarea unor eventuale neajunsuri, până la emiterea deciziei privind refuzul în soluționarea cererii.

24. SRL „Vinăria din Vale” a indicat că a respectat prevederile art.85, alin. (1)-(3) din Codul administrativ, or, anterior a oferit tot suportul Agenției Proprietății Publice pentru elaborarea studiului de fezabilitate, planurilor geometrice ș.a., astfel încât exista o speranță legitimă privitor la privatizarea acestor terenuri aferente. La rândul său Agenția Proprietății Publice înainte de respingerea actului administrativ individual favorabil, nu a asigurat dreptul participantul prevăzut de art. 94 din Codul administrativ de fi audiat în legătură cu faptele și circumstanțele relevante pentru actul ce urmează a fi emis.

25. Societatea reclamantă a indicat că tentativele Agenției Proprietății Publice de a emite borderouri de calcul cu aplicarea unui indice de bonitate de 65 puncte, constituie o desconsiderare a efectelor hotărârii judecătorești irevocabile, or, indicele bonității terenurilor, care urmează a fi privatizate de către SRL „Vinăria din Vale”, anterior au făcut obiectul unei examinări judecătorești, în urma căreia, fiind prezentate rapoartele Institutului de Pedologie, Agrochimie și Protecție a Solului Nicolae Dimo, s-a stabilit bonitatea medie ponderată pentru aceste terenuri astfel, pentru terenul cu nr. cadastral xxxxx, media ponderată de bonitate, constituie 22,56 puncte; pentru terenul cu nr. cadastral xxxxx, media ponderată de bonitate, constituie 24,00 puncte; pentru terenul cu nr. cadastral xxxxx, media ponderată de bonitate, constituie 34,85 puncte.

26. Agenția Proprietății Publice a fost antrenată în procesul nominalizat, astfel încât constatarea aferentă bonității terenurilor ce urmează a fi cumpărate, îi este pe deplin opozabilă, or potrivit art.254, alin.(3) din Codul de procedură civilă, după ce hotărârea rămâne irevocabilă, părțile și ceilalți participanți la proces, precum și succesorii lor în drepturi, nu pot înainta o nouă cerere de chemare în judecată cu aceleași pretenții și în același temei, nici să conteste în alt proces faptele și raporturile juridice stabilite în hotărârea judecătorească irevocabilă.

27. Astfel, Agenția Proprietății Publice nu poate emite borderouri de calcul, cu stabilirea indicilor bonității medii a terenurilor - 65, atunci când printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă, unde autoritatea pârâtă a fost atrasă în calitate de terț, a fost stabilit un alt indice de bonitate medie a terenurilor aferente.

28. Cu referire la data inițierii procedurii administrative și interdicția aplicării retroactive a normei materiale, societatea reclamantă a menționat că

fiind în posesia hotărârii irevocabile, la 22 iunie 2021 a înregistrat în cancelaria Agenției Proprietății Publice, cererea cu privire la vânzarea terenurilor aferente cu anexarea documentelor necesare. În interiorul termenului prevăzut de lege, autoritatea pârâtă nu a încheiat contractele de vânzare-cumpărare, considerente din care, în sensul Codului administrativ se consideră că, a fost refuzat în satisfacerea petiției.

29. Totodată, a indicat că pornind de la prevederile art. 4 și art.53 din Legea nr.121 din 04 mai 2007 privind administrarea și deetimizarea proprietății publice, Regulamentului cu privire la vânzarea-cumpărarea și locațiunea/arenda terenurilor aferente, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1428 din 16 decembrie 2008 și art.60, 64 din Codul administrativ, Agenția Proprietății Publice era obligată conform legii să încheie contractul de vânzare-cumpărare cu SRL „Vinăria din Vale”, în termen de 30 de zile de la data recepționării cererii inițiale.

30. Prin urmare, modificările operate în art. 4, alin.(9) din Legea nr.1308 din 25 iulie 1997 privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului, prin Legea nr. 220 din 16 decembrie 2021, în vigoare din 31 decembrie 2021, nu prevăd aplicarea retroactivă a acestora, or, Constituția Republicii Moldova și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, proclamă neretroactivitatea legii, atât timp cât legiuitorul nu a prevăzut contrariul.

31. În aceste circumstanțe SRL „Vinăria din Vale” a susținut că Agenția Proprietății Publice urmează să realizeze toate operațiunile administrative premergătoare și să încheie contractele de vânzare-cumpărare a terenurilor aferente nominalizate, cu includerea indicelui de bonitate conform studiilor pedologice nominalizate în hotărârea irevocabilă a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 29 martie 2019 și la prețul normativ de vânzare-cumpărare, prevăzut de art. 4, alin. (9) din Legea nr. 1308 din 25 iulie 1997 privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului, până la modificările operate prin Legea nr. 220 din 16 decembrie 2021 pentru modificarea unor acte normative, în vigoare din 31 decembrie 2021.

32. Prin hotărârea din 04 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani s-a admis acțiunea înaintată de SRL „Vinăria din Vale”, s-a obligat Agenția Proprietății Publice să emită actul administrativ individual privind încheierea cu SRL „Vinăria din Vale” a contractului de vânzare-cumpărare a bunului imobil cu nr. cadastral xxxxx, cu suprafața de 15,0036 ha, amplasat în mun. Bălți, str. xxxxx, aferent bunurilor imobile (construcții) ce aparțin cu drept de proprietate privată SRL „Vinăria din Vale” cu stabilirea prețului de vânzare-cumpărare a terenului, reieșind din media ponderată de bonitate stabilită în hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 29 martie 2019, s-a obligat Agenția Proprietății Publice să emită actul administrativ individual privind încheierea cu SRL „Vinăria din Vale” a contractului de vânzare-cumpărare a bunului imobil cu nr. cadastral xxxxx, cu suprafața de 2,1038 ha, amplasat în mun. Bălți, str. xxxxx, aferent bunurilor imobile

(construcții) ce aparțin cu drept de proprietate privată SRL „Vinăria din Vale” cu stabilirea prețului de vânzare-cumpărare a terenului, reieșind din media ponderată de bonitate stabilită în hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 29 martie 2019. (f.d. 94, 111-124, vol.I)

33. Hotărârea instanței de fond a fost contestată cu apel, în termen la 24 noiembrie 2022, de către Agenția Proprietății Publice. (f.d.98-99, vol.I)

34. Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 08 noiembrie 2023 a respins apelul declarat de către Agenția Proprietății Publice împotriva hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani. (f.d.193,194-223, vol.I)

35. În data de 04 decembrie 2023 Agenția Proprietății Publice a expediat la adresa electronică a Curții de Apel Chișinău și a Curții Supreme de Justiție recurs nemotivat, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond cu pronunțarea unei noi hotărâri privind respingerea cererii de chemare în judecată. (f.d.2-5, 6-7, vol. II)

36. Curtea de Apel Chișinău, în data de 15 ianuarie 2024 a expediat, prin intermediul poștei electronice în adresa participanților la proces decizia motivată. (f.ds.227, vol.I)

37. În data de 22 februarie 2024 SRL „Vinăria din Vale” a depus referință la recursul declarat de către Agenția Proprietății Publice, solicitând declararea acestuia inadmisibil sau respingerea ca fiind neîntemeiat, menționând că motivarea recursului nu a fost depusă în termen și lipsesc temeiurile de admisibilitate prevăzute de art. 245¹, alin. (1) din Codul administrativ. (f.d.28-30, vol. II)

38. Ulterior, în data de 02 mai 2024, Agenția Proprietății Publice a depus cererea de recurs motivată. În motivarea recursului autoritatea recurentă a menționat că la 04 decembrie 2023 a contestat cu recurs decizia din 08 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău. Până la depunerea cererii de suplinire a argumentelor invocate în prezenta cerere în adresa Agenției Proprietății Publice nu a parvenit actul judecătoresc semnat olograf sau electronic. (f.d. 33-35, vol. II)

39. SRL „Vinăria din Vale” a depus referință împotriva recursului depus de către Agenția Proprietății Publice, solicitând declararea recursului inadmisibil, sau respingerea acestuia ca fiind neîntemeiat, susținând că recursul depus de către Agenția Proprietății Publice în data de 04 decembrie 2023 nu corespunde prevederilor art. 245¹, alin. (1) din Codul administrativ, iar cel depus în data de 02 mai 2024 este tardiv. (f.d. 73-91, vol.II)

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

40. Art. 24, alin. (1) din Codul administrativ statuează că:

„Participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.”

41. Art. 96, alin. (1) din Codul administrativ prevede următoarele:

„Notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.”

42. Art. art. 110¹, alin. (1) din Codul administrativ stabilește că:

„Notificarea prin poșta electronică la adresa electronică a persoanei care urmează a fi notificată se efectuează prin transmiterea înscrisului de notificat în formă de document electronic, cu aplicarea semnăturii electronice de persoana responsabilă din cadrul autorității publice. Notificarea prin poșta electronică se efectuează dacă adresa poștală a fost indicată prealabil de persoana notificată. Notificarea prin poșta electronică este echivalentă cu notificarea de substituție prin introducerea în cutia poștală.”

43. Art. 244, alin. (1) din Codul administrativ reglementează că:

„Hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.”

44. Art. 245 din Codul administrativ stabilește că:

„Recursul se depune la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni de la pronunțarea hotărârii sau a deciziei motivate, dacă legea nu stabilește un alt termen.”

45. Art. 245¹, alin. (1) și (3) din Codul administrativ prevede următoarele:

„ Recursul este admis dacă:

a. interpretarea legii din hotărârea sau decizia contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;

b. prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;

c. hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;

d. hotărârea sau decizia este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;

e. a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv;

f. instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Aprecierea probelor dată de prima instanță și instanța de apel este obligatorie pentru instanța de recurs, cu excepția cazului în care se invocă temeiul de la alin.(1) lit.d) sau a cazului în care Curtea Supremă de Justiție examinează cauza după trimitere la rejudecare. La examinarea recursului într-o cauză care a fost trimisă anterior la rejudecare pot fi prezentate probe noi dacă acestea au fost restituite nejustificat sau nu au fost reclamate de către instanța de judecată contrar prezentului cod.”

46. Art. 246, alin. (1) din Codul administrativ statuează că:

„Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă recursul este inadmisibil, completul din 3 judecători adoptă o încheiere irevocabilă. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se comunică părților.”

47. Art. 246, alin. (2), lit. d) din Codul administrativ reglementează că:

„Curtea Supremă de Justiție declară inadmisibil recursul în special când recursul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art.245.”

48. Art. 48, alin. (1) din Legea privind identificarea electronică și serviciile de încredere nr. 124 din 19 mai 2022 prevede că:

„Moment al expedierii documentului electronic se consideră momentul intrării acestuia în sistemul informațional.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

49. În debut completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează, că prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023, în contextul reformei Curții Supreme de Justiție, au fost operate modificări unor acte normative inclusiv a Codul administrativ, care au intrat în vigoare începând cu data de 01 septembrie 2023.

Având în vedere că legea procedural civilă, care impune obligații noi anulează sau reduce drepturile procedurale ale participanților la proces, limitează exercitarea unor drepturi ori stabilește sancțiuni procedurale noi sau suplimentare, nu are putere retroactivă, procedura de examinare are loc conform noilor prevederi.

50. Din materialele dosarului atestă, că decizia Curții de Apel Chișinău contestată a fost pronunțată public în data de 08 noiembrie 2023, după intrarea în vigoare a modificărilor operate în Codul administrativ.

51. Astfel, din conținutul prevederilor art. 245 din Codul administrativ rezultă, că în termen de 2 luni de la notificarea deciziei motivate, recurentul urmează să depună la Curtea Supremă de Justiție recursul motivat împotriva deciziei instanței de apel, or, art. 245 din Codul administrativ nu operează cu noțiunea de recurs nemotivat.

52. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopat al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne decizia instanței de apel contestate și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

53. Pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile Art. 245¹, alin. (1) și (3) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

54. La caz, Agenția Proprietății Publice în data de 04 decembrie 2023 a expediat la adresa electronică a Curții de Apel Chișinău și a Curții Supreme de Justiție recurs nemotivat, deși Codul administrativ în vigoare la data depunerii recursului nu mai opera cu noțiunea de recurs nemotivat, autoritatea publică recurentă a depus recursul, care nu corespunde rigorilor art. 245¹, alin. (1) din Codul administrativ, însă urma să-și ajusteze conduita

prevederilor legale și să depună în adresa Curții Supreme de Justiție recursul argumentat în termenul de 2 luni de la notificarea deciziei motivate.

55. Instanța de recurs evidențiază, că nu este suficient să se respecte termenul de depunere a recursului, dar și modalitatea de depunere a acestuia și anume cu indicarea motivelor de fapt și de drept care stau la baza invocării netemeinicii deciziei instanței de apel și în termen de 2 luni pornind de la momentul comunicării deciziei motivate.

56. Prin urmare, termenul de depunere a recursului începe să curgă imediat din ziua următoare aducerii la cunoștință a deciziei motivate a instanței de apel.

57. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține, că termenul de declarare a recursului este un termen de procedură imperativ, astfel încât nerespectarea acestuia atrage decăderea din dreptul de a mai exercita calea de atac, fără a iniția o abordare a recursului în fond. Impunerea unui termen de valorificare a căii de atac are drept ca scop disciplinarea justițiabililor și garantarea securității raporturilor juridice. Decăderea din dreptul de acces la justiție la Curtea Supremă de Justiție constituie, de asemenea, un factor, de securitate juridică conținută în regula de 2 luni de la data notificării deciziei motivate și împiedică o permanentă repunere în discuție a soluțiilor irevocabile pronunțate de instanțele de judecată.

58. În acest context, este de menționat, că în corespundere cu prevederile art. 223 din Codul administrativ, hotărârile și alte acte de dispoziție, prin care se stabilesc termene, precum și numirea ședințelor și citațiile se notifică participanților la proces conform art. 96-114.

59. Astfel, notificarea deciziei instanței de apel participanților la proces are drept scop comunicarea adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor textului cuprins în actul de procedură. Iar, întru conformarea aducerii la cunoștință a actului de procedură participanților la proces, este necesar a fi anexată dovada recepționării acestuia la materialele cauzei.

60. Din materialele dosarului rezultă, că decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 08 noiembrie 2023. La 15 ianuarie 2024 Curtea de Apel Chișinău a expediat copia deciziei motivate, prin poșta electronică, participanților la proces inclusiv Agenției Proprietății Publice la adresa office@app.gov.md. (f.d. 227, vol. I)

61. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție evidențiază, că adresa office@app.gov.md este poșta electronică guvernamentală gestionată de către autoritatea publică Agenția Proprietății Publice.

62. Astfel, argumentul autorității publice recurente precum că nu a recepționat decizia motivată a instanței de apel este declarativ, or materialele dosarului atestă contrariul.

63. Sub acest aspect, instanța de recurs reiterează, că art. 96, alin. (1) din Codul administrativ, reglementează o atare modalitate de comunicare a actelor judecătorești. Pentru aplicarea acestor norme de drept procedural,

este necesar ca acest mijloc să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui. Așadar confirmarea expedierii și recepționării documentului către partea interesată se atestă prin extrasul eliberat de către operatorul poștei electronice. În mod special, înscrisul dat conține: datele de identificare a poștei electronice a expeditorului și a destinatarului; data calendaristică, anul, ora expedierii, precum și atașamentul cu actul judecătoresc.

64. Cu titlu de excepție, în caz de eroare tehnică sau neexpediere a actului pe poșta electronică, extrasul pre-citat va cuprinde informații cu privire la aceste inexactități. Cu alte cuvinte, expeditorul va primi un mesaj separat de la „Mail delivery system” sau extrasul dedus analizei va cuprinde mesajul de la „Mail delivery system” conform căruia operatorul poștal va explica cauzele care au stat la baza returnării mesajului către expeditor. De regulă, acesta este informat că transmiterea mesajului nu a fost posibilă, deoarece adresa nu a fost găsită sau ea nu poate primi e-mailuri.

65. În lipsa acestor mențiuni și prin anexarea extrasului de pe portalul poștei electronice a instanței de apel, care atestă că autorității recurente i-a fost notificată decizia motivată a instanței de apel, se demonstrează incontestabil faptul că decizia motivată a fost adusă la cunoștință autorității recurente și această modalitate de notificare a actului judecătoresc emis, se încadrează în rigorile art. 96, alin. (1) din Codul administrativ.

66. Astfel, instanța de recurs menționează, că Curtea de Apel Chișinău a asigurat notificarea copiei deciziei motivate Agenției Proprietății Publice, deci, acțiunile instanței de apel cu privire la expedierea acesteia, corespund întru totul exigențelor legale.

67. Prin urmare, termenul pentru prezentarea recursului, prin prisma art. 245 din Codul administrativ, este de 2 luni de la notificarea deciziei motivate și a început să curgă pentru Agenția Proprietății Publice la 15 ianuarie 2024, deci data limită de depunere a recursului fiind ziua de 15 martie 2024, ora 24:00.

68. Însă, recursul a fost expedit prin intermediul poștei electronice, abia la 02 mai 2024 (f.d.32-35, vol.II), contrar prevederilor art. 245 din Codul administrativ, ceea ce denotă că recursul a fost depus mult prea târziu peste termenul de 2 luni de la notificării deciziei motivate.

69. Faptul că autoritatea recurentă a depus recursul nemotivat în data de 04 decembrie 2023, nu rezultă că în speță, calea de atac în ordine de recurs a fost demarată în interiorul termenului legal, or, recursul depus în data de 04 decembrie 2023 nu corespunde prevederilor art. 245¹, alin. (1) din Codul administrativ odată ce se atestă lipsa invocării temeiurilor prevăzute de art. 245¹, alin. (1), iar recursul depus în data de 02 mai 2024 este tardiv.

70. Astfel, în consecință, intervine aplicarea sancțiunii procedurale prevăzută la art. 246, alin. (2) lit. d) din Codul administrativ de declarare a recursului inadmisibil.

71. În context completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează, că prin prisma art. 24, alin. (1) din Codul administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

72. Agenția Proprietății Publice a neglijat obligația de a se conforma prevederilor legale, adică de a prezenta recursul în termen de 2 luni de la data notificării deciziei motivate a Curții de Apel Chișinău.

73. La acest aspect Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (a se vedea cauzele Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

74. La caz, se reține că, în hotărârea Gurzhyy versus Ucraina (01 aprilie 2008), în care reclamantul nu a primit copii ale hotărârilor judecătorești care i-au fost transmise de instanța locală prin poștă obișnuită, Curtea Europeană pentru Drepturile Omului a considerat că, a fost chemată să examineze nu numai ce măsuri au fost luate de autoritățile judiciare pentru a se asigura că reclamantului i-au fost comunicate cu promptitudine deciziile, dar și acțiunile pe care reclamantul le-a luat pentru a se informa cu privire la evoluția procedurilor sale.

75. Actele cauzei, însă, denotă faptul că autoritatea recurentă nu a depus diligență și nu a prezentat recursul în termen de 2 luni de la notificarea deciziei motivate a Curții de Apel Chișinău, depunând recursul motivat mult prea târziu.

76. Completul de judecată menționează că potrivit jurisprudenței Curții Europene, participanții procesului de judecată urmează să-și asume un rol activ, urmărind cu diligență derularea procesului său și să dispună cu bună-credință de drepturile sale procedurale.

77. Buna-credință prezumă că partea este obligată să respecte termenele prevăzute de lege, or, termenul de recurs prevăzut la art. 245 din Codul administrativ, este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea acestuia atrage ca și consecință după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

78. Totodată, admiterea spre examinare a unui recurs tardiv poate duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice garantat de art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

79. Imperioase speței sunt și dezideratele statuate de CtEDO în cauza Ponomaryov vs Ucraina, conform cărora, deși, în speță nu este vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces după un interval considerabil de

timp prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen după o perioadă îndelungată și pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

În acest caz, Înalta Curte a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție.

80. În atare circumstanțe, soluția de declarare a recursului depus de Agenția Proprietății Publice ca fiind inadmisibil, este compatibilă cu respectarea prevederilor Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea recursului ar leza principiul securității raporturilor juridice.

81. În circumstanțele menționate, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara recursul depus de Agenția Proprietății Publice inadmisibil.

82. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 230, art. 245, art. 246 alin. (1) și (2) lit. d) din Codul administrativ, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul depus de Agenția Proprietății Publice.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Diana Stănilă